

CYNGOR CYMUNED LLANDDAROG COMMUNITY COUNCIL

Cofnodion Cyfarfod Cyngor Cymuned Llanddarog ym mis Hydref 2025 a gynhaliwyd yn Neuadd Bentref Porthyrhyd ar 08/10/2025 am 19.00.

105/2025-2026 Presennol.

Cynghorwyr: R Owen (Cadeirydd), Y Cynghorydd Sir H Jones, J Williams O.B.E, C Jones, T Evans.

Y Cynghorydd Sir S Hughes.

Clerc.

Cyfieithydd: H Mainwaring.

106/2025-2026 I dderbyn ymddiheuriadau.

Cynghorwyr: M Griffiths, K Waters, R McFarlane, R Jones, A Aldridge.

107/2025-2026 I dderbyn datganiadau o fuddiant.

Dim.

108/2025-2026 Cyfle i'r cyhoedd annerch y Cyngor ar eitemau ar yr agenda.

Dim.

109/2025-2026 Materion Cyngor Sir - Y Cynghorydd Sir S Hughes.

Adroddodd y Cynghorydd Sir S Hughes y canlynol –

"Mynychais gyfarfod Cyngor Sir Gaerfyrddin ar 10/09/2025.

Rwy'n cwrdd â Donald Murry, Pennaeth Garddwriaeth, Dysgu a Natur yng Ngardd Fotaneg Genedlaethol Cymru ar 09/10/2025 i drafod perthynas agosach â'r gymuned leol a'r cylchfannau ger mynedfa'r Ardd.

Rwy'n parhau i helpu a chefnogi pobl leol gyda'u hymholiadau a'u pryderon, y rhan fwyaf ohonynt o natur gyfrinachol".

Adroddodd y Cynghorydd J Williams O.B.E fod yr Adran Priffyrdd wedi cynnal a chadw'r gwteri ffyrdd ym Mhorthyrhyd.

Dywedodd y Cynghorydd Sir S Hughes mai cyfrifoldeb Cyngor Sir Caerfyrddin oedd cynnal a chadw'r gwteri i ddileu dŵr wyneb a chyfrifoldeb Dyfroedd Cymru yn delio â materion carthffosiaeth. Ar hyn o bryd mae Dŵr Cymru yn ymchwilio i'r materion ynglŷn â charthffosiaeth ym Mhorthyrhyd ac yn ehangu eu harolwg ymhellach i ffwrdd.

110/2025-2026 Adroddiad y Cadeirydd.

Dim.

111/2025-2026 Cadarnhau a llofnodi Cofnodion Cyfarfod y Cyngor 10/09/2025.

Penderfynwyd cadarnhau'r cofnodion ar gyfer y cyfarfod misol ar 10/09/2025. Cynigiwyd gan y Cynghorydd J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cynghorydd R Owen.

112/2025-2026 Materion sy'n codi o'r cofnodion uchod.

Hysbysodd y Clerc aelodau'r cyngor fod yr holl faterion a drafodwyd wedi'u datrys ac os oedd gohebiaeth wedi'i dderbyn, roedd copi o'r E-bost wedi'i anfon at bob aelod er gwybodaeth.

113/2025-2026 Nodi gohebiaeth neu restru i'w hystyried mewn cyfarfod cyngor sydd i ddod.

(Mae'r holl ohebiaeth berthnasol yn cael ei hanfon drwy e-bost at aelodau'r cyngor ar adeg ei derbyn a dim ond os oes angen neu os gofynnir yn benodol amdano gan aelodau neu'r Clerc yn benodol).

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan y Cynghorydd M Griffiths ar 06/10/2025 –

"Rhowch wybod i'r cyngor, waeth beth yw penderfyniad y cyngor i beidio â dilyn llwybr i ddychwelyd y blwch ffôn yn Llanddarog ymhellach, y byddaf yn parhau i weithio hyn ar lefel bersonol. Cynghorodd X2 Connect fi eu bod yn flychau ffôn 'drip fed' gan DC Transport and Engineering a'u bod wedi cadw blwch ffôn 01267 275311 ar ôl derbyn yn eu safle. Cadarnhawyd nad oeddent wedi derbyn gan DC transport eto. Gall yr ymdrech fod yn ofer ac efallai na fydd unrhyw gostau yn cael eu cytuno na'u hariannu ond awgrymaf groesi'r bont honno os a phran fydd yn codi.

Un pwynt yr oeddwn wedi gofyn i gael ei drafod yn y cyfarfod diwethaf ond na ddaeth ar ei draws yng nghofnodion y cyfarfod oedd perfformiad gwael y draen/cwlfer dŵr wyneb ar safle datblygiad preswyl Wernfraith. Cawsom ein harwain i gredu bod achos sylfaenol y broblem hon wedi'i ddeall yn dda a bod y 'diffyg' a oedd yn gwlfwr wedi'i gwmpo neu wedi'i rwystro wedi cael ei datrys. Hyd yn oed cyn y glaw trwm o Fedi 2il - 4ydd roedd yn amlwg bod y dŵr wyneb yn cael trafferth llifo, a chorff mawr o ddŵr yn ffurfio.

Os yw fy nealltwriaeth yn gywir, awgrymaf ein bod yn cysylltu â Dŵr Cymru i gadarnhau'r statws mewn perthynas â'r adroddiad cynharach a'r camau adfer a gymerwyd".

Trafododd aelodau'r cyngor yr e-bost yn hir a chytuno, os yw'r Cynghorydd M Griffiths yn dymuno mynd ar drywydd y mater ei hun ac adrodd yn ôl i'r cyngor os yw'r ciosg wedi'i leoli, yna y gellid trafod y mater eto.

Cytunodd aelodau'r cyngor fod corff mawr o ddŵr wedi'i leoli ar hyn o bryd wrth fynedfa'r safle datblygu a bod draenio ddim yn bodoli. Gan fod y datblygiad yn ei faban a'r datblygwyr yn ymwybodol o'r mater draenio, cytunodd aelodau'r cyngor bod y datblygwyr yn cael amser i ddatrys a dileu'r broblem yn y faenor gywir. **Wedi penderfynu** nodi.

114/2025-2026 Cynllunio.

Dim gwrthwynebiadau i'r ceisiadau cynllunio canlynol. Cynigiwyd gan y Cynghorydd J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cynghorydd Sir H Jones.

PL/09881 - Estyniadau unllawr arfaethedig ar yr ochr flaen a'r cefn. 4 Is Y Llan, Llanddarog, Caerfyrddin, SA32 8NX.

PL/09882 - Estyniad ochr unllawr arfaethedig. 6 Is Y Llan, Llanddarog, Caerfyrddin, SA32 8NX.

ENF/02680 - Gwaith anawdurdodedig ar dir. Ymddengys bod y tir wedi'i rannu gan ffens bren a giât. Mae'r fynedfa ochr wedi'i gwneud yn sefyll yn galed ac mae'n cynnwys deunydd adeiladu amrywiol gan gynnwys cynwysyddion o hylif o ryw fath a hefyd mae ochr bellaf y ffens yn edrych fel pe bai trac yn cael ei greu (trac beic modur o bosibl) - Tir ger Lanfach, Porthyrhyd, Caerfyrddin, SA32 8HP.

Derbyniwyd y diweddariad canlynol ar 12/09/2025 a'i anfon ymlaen at holl aelodau'r cyngor –

"Rwyf wedi gwneud ymweliad safle ac wedi bod yn sgwrsio gyda'r tenant mewn perthynas â'r uchod.

Cefais wybod gan y tenant ei fod yn bwriadu cadw moch ar y tir, ond bod ei blant wedi bod yn defnyddio'r tir ar gyfer eu beiciau cwad yn ystod gwyliau'r ysgol, felly mae'r trac fel ymddangosiad ar y tir.

Trefnwyd ymweliad safle arall i gwrdd â'r tenant ar y tir i drafod y datblygiad gweithredol y tu mewn i'r brif ardal gatiau. Nid wyf wedi gallu cysylltu â'r tenant ers hynny. Oherwydd hyn rwyf wedi cyflwyno Hysbysiad Torri Cynllunio i'r Tirfeddiannwr, ar y 03/09/25, mae ganddynt 21 diwrnod i ddychwelyd yr Hysbysiad wedi'i gwblhau".

Rhoddodd y Clerc wybod i aelodau'r cyngor nad oedd unrhyw ddiweddariadau pellach wedi'u derbyn a chytunodd i gysylltu â Chyngor Sir Caerfyrddin os na dderbyniwyd rhagor o wybodaeth cyn cyfarfod mis Tachwedd ar 12/11/2025. **penderyniwyd** nodi.

Taliadau 115/2025-2026 .

Cafodd y taliadau isod eu hardystio yng nghyfarfod misol mis mis Mehefin a'u **cadarnhau** yng nghyfarfod misol mis mis Gorffennaf. Copïau o anfonebau a anfonwyd at yr holl aelodau yn electronig cyn talu am awdurdodiad. Cynigiwyd gan y Cyngorydd J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cyngorydd R Owen.

Dull Talu	Dyddiad	Cyflenwyr a Manylion	Swm £ gan gynnwys TAW
Ar-lein	16/09/2025	Tâl Gwasanaeth	4.25
Ar-lein	17/09/2025	Shaun A Burgess - Rhodd	30.00
Ar-lein	17/09/2025	CThEM	105.40
Ar-lein	17/09/2025	J G Evans – Cyflogres mis Medi	400.39
Ar-lein	17/09/2025	SLCC - Gwall Gweinyddu	242.00
Ar-lein	17/09/2025	Lles Porthyrhyd – Rhodd Cabinet Diffibriliwr	267.00
Ar-lein	17/09/2025	Un Llais Cymru	242.00
Ar-lein	22/09/2025	Nyth	42.16
Ar-lein	29/09/2025	Gwasanaethau Coed Dynefor – 23/09/2025	300.00
Ar-lein	29/09/2025	Swyddfa'r Post – Parsel Archwilio Cymru	10.95

Derbyniadau 116/2025-2026 .

25/09/2025 – Ad-daliad SLCC £242.00

117/2025-2026 Trafod Adroddiad Archwilio Cymru 2024 - 2025.

Derbyniwyd yr E-bost canlynol gan Archwilio Cymru ar 25/09/2025 a'i anfon ymlaen at holl aelodau'r cyngor.

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o Ddatganiad Blynnyddol Cyngor Cymuned Llanddarog ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025. Cynhaliwyd fy archwiliad ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru ac yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) a chanllawiau a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Barn archwilio: Cymwys

Heblaw am y materion a adroddir isod yn fy Sail ar gyfer Cymhwyster, ar sail fy archwiliad, yn fy marn i nid oes unrhyw faterion wedi dod i'm sylw i roi achos i bryder bod, mewn unrhyw agwedd materol, y wybodaeth a adroddir yn y Ffurflen Flynyddol hon:

- heb gael ei baratoi yn unol ag arferion priodol.
- nad yw'r gofynion deddfwriaethol a rheoleiddiol perthnasol wedi'u bodloni.
- nid yw'n gyson â threfniadau llywodraethu'r Cyngor; ac
- nad oes gan y Cyngor drefniadau priodol ar waith i sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau.

Sail y Cymhwyster

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Yn fy marn i, nid yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn gyson â rheolaethau mewnol a threfniadau llywodraethu y Cyngor ar gyfer y flwyddyn:

- Honiad 4: Nid yw'r Clerc/RFO wedi ardystio a llofnodi'r Datganiad Cyfrifyddu fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014

Materion ac argymhellion eraill

Tynnaf sylw'r Cyngor at y materion a'r argymhellion canlynol nad ydynt yn effeithio ar fy marn archwilio ond y dylai'r Cyngor fynd i'r afael â nhw.

Pŵer Cymhwysedd Cyffredinol (Honiad AGS 10)

Mae'r Cyngor wedi darparu ymateb cadarnhaol i honiad 10 yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Rwyf wedi cadarnhau gyda'r Cyngor bod yr ymateb a roddwyd yn anghywir ac nad yw'r Cyngor yn bodloni'r amodau sy'n ofynnol i arfer y Pŵer Cymhwysedd Cyffredinol.

Rydym yn argymhell bod y Cyngor yn adolygu'r datganiad yn ofalus cyn iddo ddarparu ymatebion cadarnhaol i'r honiad yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, i sicrhau bod ei ymatebion yn gywir. Nid oes unrhyw faterion pellach yr hoffwn eu tynnu at sylw'r Cyngor.

Richard Harries, Cyfarwyddwr, Archwilio Cymru

Ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

Dyddiad: 25/09/2025

Diolchodd yr Aelodau i'r Clerc am ei waith trylwyr wrth baratoi'r archwiliad. Dywedodd y Clerc mai ei gamgymeriad ef oedd nad oedd y ddogfen wedi'i llofnodi. Fe'i cynigiwyd gan y Cynghorydd J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cynghorydd Sir H Jones i dderbyn yr adroddiad.

118/2025-2026 I drafod yr Adroddiad Cynnal a Chadw Asedau.

Anfonodd y Clerc gopi o'r Adroddiad Cofrestr Asedau a Chynnal a Chadw drwy e-bost at holl aelodau'r cyngor ar 02/10/2023. Roedd yr adroddiad yn cynnwys rhestr ddiweddar o'r holl asedau sy'n perthyn i Gyngor Cymuned Llanddarog, eu cyflwr, eu gwerth archwilio a'u gwerth yswiriant. Dywedodd y Clerc nad oedd angen unrhyw waith ond argymhellodd y dylid glanhau/golchi pwysau pob sedd cyn tymor y Gwanwyn i gael gwared ar algâu. Cytunodd aelodau'r cyngor â'r awgrym a gofynnodd i'r Clerc gael dyfynbris. Cynigiwyd gan y Cynghorydd R Owen ac eiliwyd gan y Cynghorydd Sir H Jones. **Penderfynwyd** i'r Clerc gael dyfynbris.

119/2025-2026 I dderbyn y wybodaeth ddiweddaraf am garreg goffa Porthyrhyd.

Dywedodd y Cynghorydd J Williams O.B.E mai cam nesaf y prosiect yw gosod arwydd dros dro ar y garreg goffa gyda'r ymadrodd "In memory Lest we forget". Mae'r plac i fod mewn lliw copr/rhwd gyda'r ffont "Times Roman". **Penderfynwyd** i'r Clerc drefnu.

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan aelod o'r gymuned ar 08/10/2025 –

"Mae'r garreg goffa yn edrych yn arbennig yn ei lle. Diolch i Mr John Williams. Beth am golomen wen fel arwydd o heddwch arni neu fabi gwyn sy'n cofio'r rhai a gollwyd ac yn symbol o obaith am heddwch".

Awgrymodd y Cynghorydd J Williams O.B.E y dylid trafod yr awgrym unwaith y bydd y cyngor cymuned yn mabwysiadu'r garreg goffa. **Penderfynwyd** gohirio.

Fforwm 120/2025-2026 er mwyn i'r Aelodau godi adroddiadau / cwestiynau drwy'r Cadeirydd.

Adroddodd y Cynghorydd T Evans nad oedd yr Adran Briffyrdd wedi datrys y mater o ddŵr wyneb sefyll ar ffordd ddeuol yr A48 150m cyn cyffordd Llanddarog gan fod cerbyd arall wedi bod yn rhan o ddigwyddiad, wedi gadael y briffordd a gorffen yn y cae islaw. Mae'n debyg mai hwn yw'r 6ed digwyddiad mewn 3 blynedd.

Penderfynwyd i'r Clerc adrodd eto i'r adran berthnasol.

Gofynnodd y Clerc a oedd angen torchau ar gyfer Diwrnod y Cofio ar 09/11/2025. Dywedodd y Cynghorydd R Owen nad oedd angen unrhyw un gan ei fod yn meddu ar dair torch. **Wedi penderfynu** nodi.

121/2025-2026 Mewn camera 19.56.

Gadawodd y rhai nad oeddent yn aelodau o'r Cyngor Cymuned na'r Clerc y cyfarfod - i beidio â dychwelyd. Mae'r gwaharddiad oherwydd materion personél / staffio sy'n cael eu trafod.

122/2025-2026 Cyflogau staff yn rhedeg Hydref 2025.

Adroddodd y Clerc y symiau cyflogres ar lafar i holl aelodau'r cyngor. Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a chadarnhau taliad y symiau fel y'u cyflwynwyd.

Cynigiwyd gan y Cynghorydd R Owen ac eiliwyd gan y Cynghorydd J Williams O.B.E.

123/2025-2026 Cyfarfod nesaf.

Dyddiad y cyfarfod nesaf i'w gynnal ar-lein – 14/10/2025 am 19.00.

124/2025-2026 Daeth y cyfarfod i ben am 20.03.

Cadeirydd

Dyddiad
